

Projekt, ki združuje več generacij

Medgeneracijski projekt urbano vrtičkanje z babico in dedkom

Prenos izkušenj in znanja ter njuno nadgrajevanje sta gibalno človeške zgodovine in prihodnosti. V procesu vseživljenjskega učenja so medgeneracijski stiki pomembna komponenta, saj jih zaradi napredka družbe mlajše generacije vse bolj izgublamo. Še pred kratkim je pod isto streho sobivalo več generacij. Danes pa se je stanje precej spremenilo. Prišlo je do odtujenosti generacij, posledica pa je medgeneracijski prepad, ki se odraža na vseh ravneh družbe. Opazne so razlike v kulturnih normah med mlajšimi in starejšimi, ki jih pogosto zaznamo kot težave v komunikaciji in kot nestrpnost med generacijami. V večjih urbanih okoljih so starejši velikokrat še osamljeni in socialno izključeni.

Vrtičkarstvo je prostočasna dejavnost, ki ima v Sloveniji že dolgo tradicijo. Tudi Ljubljana, ki je nosilka prestižnega naziva Zelena prestolnica Evrope 2016, spodbuja samooskrbo, kar se kaže zlasti v tem, da v četrtnih skupnostih ureja enotna vrtičkarska območja. Urbano vrtičkarstvo tako ni ostanek ruralnega v urbanem okolju, temveč značilna mestna dejavnost, ki se razvija zaradi potreb meščank in meščanov, mladih in starih. Vrtičkarstvo ima več funkcij: socialno, ekonomsko, psihološko, ekološko, zdravstveno, izobraževalno/vzgojno in rekreacijsko.

Toda veliko meščank in meščanov nima možnosti obdelovanja svojega vrtička, saj samo želja največkrat ni dovolj. Potrebna sta tudi čas in znanje, nenazadnje tudi izkušnje. Kot odgovor na to smo v Zavodu za oskrbo na domu Ljubljana razvili medgeneracijski projekt Urbano vrtičkanje z babico in dedkom, ki od letošnjega leta poteka v bežigrasjski soseski BS 3. Na nekaj manj kot tisoč kvadratnih metrov velikem zemljišču, ki je razdeljeno na tri območja, se srečujemo uporabniki

in prostovoljci treh organizacij (Zavod za oskrbo na domu Ljubljana, Dnevni centri aktivnosti za starejše – DCA Puhova in Javni zavod Mladi zmaji – Četrtni mladinski center Bežigrad), ki v skupnih delovnih akcijah urejamo in skrbimo za skupnostni vrt, ki je prostor sodelovanja več generacij: otrok, mladostnikov in starejših. Poleg vrta imamo kotiček, ki je namenjen druženi in počitku. Načrtujemo tudi ureditev sadovnjaka, kjer bomo zasadili stare avtohtone sorte sadnih dreves. Na skupnostnem vrtu imajo svoj prostor tudi dišavnice in zelišča, zelenjava in druge koristne rastline, ki so včasih uspevale prav na vsakem vrtu. Sona ravno vrtičkanje temelji na nasvetih in modrostih naših babic in dedkov.

Projekt je razdeljen v tri faze. Prva poteka na vrtu v času vrtičkarske sezone. Na skupnostnem vrtu potekajo razna opravila, od priprave tal do sejanja, sajenja in drugih del. Ko obrodijo pridelki, preidemo v drugo fazo projekta. Pridelke bomo skupaj porabili. V kuhinji dnevnega ali mladinskega centra bomo organizirali kuharske delavnice, kjer bodo predvsem starejši naučili mlajše, kako iz svežih pridelkov pripraviti okusen in zdrav obrok. Posebno pozornost bomo namenili tudi pripravi ozimnice in čajev, ki jih bomo srkali na naših zimskih srečanjih, ko bomo pridobivali novo znanje in snovali načrt zasaditve za novo vrtičkarsko sezono (tretja faza projekta). Projekt je zastavljen dolgoročno, zato se bodo faze

ponavljale. Predvidevamo, da bomo v času trajanja projekta udeleženci dobili še nove zamisli, ki jih bomo sproti vključevali in tako vsebinsko nadgrajevali projekt.

Projekt, kjer sta partnerja še Mestna zveza upokojencev Ljubljana s programom Dnevni centri aktivnosti za starejše in Javni zavod Mladi zmaji, je zasnovan dolgoročno ter ima več ciljev. Z vrtičkarstvom želimo predvsem povezati različne družbene skupine, vzpostaviti medgeneracijski dialog in prispevati k družbeni povezanosti ter dobremu počutju meščank in meščanov v lokalnem okolju. Prizadevali si bomo, da bomo s tem premostili marsikateri medgeneracijski predsodek ter spodbudili prenos veščin in znanj iz ene generacije na drugo, saj so to temeljni cilji projekta. Prepričani smo, da bomo prispevali tudi k trajnostnemu razvoju našega mesta.

Družbo sestavlja več generacij in različnih skupin. Enakovredno jih lahko vključujemo tudi tako, da spodbujamo medgeneracijsko sodelovanje in solidarnost s skupnimi aktivnostmi in skupnostnimi akcijami v lokalnem okolju. Sodelovanje v projektu omogoča širjenje socialne mreže, druženje, aktivno in kakovostno preživljanje prostega časa, samooskrbo s pridelki, predvsem pa ljudi povezuje na lokalni ravni. Sodelovanje in solidarnost je treba spodbujati in negovati, še posebej v današnjih časih, ko se zdi, da narašča odtujenost med ljudmi, ne glede na to, kateri generaciji pripadamo.

Vabimo vse, ki bi se nam radi pridružili, da nam pišete. Več informacij lahko dobite tudi pri projektnih partnerjih.

Amir Crnojević,
avtor in vodja projekta

